

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:

з Австрії:

на цілий рік . . . 20 кор.
на пів року . . . 10 кор.
на чверть року . . . 5 кор.
на місяць . . . 1.70 кор.

За границю:

на цілий рік: зі щоденною
виплатою 7 доларів, або 12
рублів; з виплатою двічі
в тижні 5½ долара, або 10
рублів; з виплатою що субо-
ти 4½ долара, або 9 рублів.
Поодинокі числа по 10 сот.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що день
крім неділі і руских свят
о 5½ год. пополудні.

Редакція, адміністрація
експедиція «Руслана» при ул.
Оссолінських ч. II. (партер
фронт від ул. Тихої). Експе-
диція місцева в Агенції
Соколовского в пасажі Гау-
мана.

Рукописи звертає ся лише
на попереднє застереженє.

Рекламації неопечатані в
вільні від порта. — Оголо-
шеня звичайні приймають
ся по ціні 20 с. від стріч-
ки, а в «Надісланім» 40 с.
від стрічки. Подяки і при-
ватні довесеня по 30 сот.
від стрічки.

Розлом укр.-руського парла- ментарного клубу.

(Δ) Останнє засіданє посольської пала-
ти (з п'ятниці минувшого тижня) довело на-
слідком безрадности президента і сторон-
ництв прихильних правительству до неспо-
діванки описаної нами вчера, але й в укр.-
руським клубі голосованє над внесенєм п.
Шустершича довело до розлому. Як в по-
сольській палаті президент на останнім за-
сіданю випустив керму із своїх рук і довів
тим до великого замішаня, так знов в укр.-
руським клубі від довшого часу, а правду
сказавши, від самого майже почину захо-
пили крайні живла провід політики в сво-
руку і викликували заколот і ненастанні і вну-
трішні спори, поки на останку не довели до
розбитя клубу. Як опозиційні сторон. пар-
ламент., котрі на останнім засіданю посол.
палати osiąгнули хвилеву побіду (Слав. Союз
і соціал-демократи), але зараз розбили ся,
колиб мали стати роботящою більшістю в
посольській палаті, так і ті крайні живла в
укр.-руським клубі під проводом д-ра Евге-
нія Левицького, д-ра Трильов-
ського (случайно несприятного на остан-
нім засіданю) визначали ся лише в демон-
страційнім, перечнім напрямі і тим пори-
вали за собою несвідомі парламентарної
роботи широкі верстви народні, що перли
все до висловлення недовіря укр.-руському
клубови і до виступлення з него.

Внесенє д-ра Шустершича в справі у-
правленийаного хліборобского банку для

Босни давало тим крайнім живлам в укр.-
руським клубі добру нагоду захопити зо-
всім керму політики в свої руки і завести
клуб в соціал-демократичний табор. Внесєнє
Шустершича домагало ся, щоби відня-
то згаданому банку привілей викупна кме-
тів в Босні а віддано ся справу державним
чинникам. Австрійське правительство, поза
плечима котрого зробило се спільне міні-
стерство скарбу, старало ся направити се
умовою, щоби викупні кметів відрочено аж
до введєня в жите краєвого союму в Босні,
котрий мав би своєю ухвалою полагодити
сю справу. Тимто правительство бажало
найти вихід в посольській палаті резолюцією
п. Редліха, в котрій домагав ся він, щоби
справою викупна займав ся не банк, але
державна інституція.

Тимчасом чеськ. соціал-демократ Калі-
на вніс, щоби міністерству бар. Бінерта
висловити прямо недовіре, а се внесенє, як
відомо, одержало абсолютну більшість, але
не краліфіковану (201 за, 194 проти, отже
наглість сего внесенєя упала). Укр.-руський
клуб ухвалив за приводом крайних живел
голосувати за внесенєм пос. Каліни, а пос.
Василько домагав ся, щоби буковинським
послам лишено свободу усунути ся
від голосованя. Домагав ся своє і товаришів
піддержував п. Василько тим, що з огляду
на буковинсько-руські успіхи, тамешні по-
сли не мають причини валити міністерство
бар. Бінерта. Буковинсько-руські послы під-
держували все опозиційну політику своїх
галицьких товаришів, одначе в такій хвилі
домагали ся справедливо, щоби їм пелише-
но вільну руку, значить, щоби уможливлено
їм усунути ся від голосованя. Тимчасом

крайне крило укр.-руського клубу, споді-
ваючи се внесенєм Каліни, наколиб оно
осігнуло більшість голосів двох третин, по-
валити кабінет бар. Бінерта, зробило з го-
лосованя над сим внесенєм засадничу, клю-
бову справу і відкинуло домаганє буков.-
руськ. послів. Тоді посол Василько за-
явив, що з своїми товаришами
виступає з клубу і утворив
клуб буковинсько-руських
послів, котрого став предсідником, а п.
Пігуляк его заступником.

Як звіщають з Відня, зложив також
пос. Олесницький свій мандат до буд-
жетової комісії, бо клуб висловив єму
недовіре задлятого, що він і інші члени
руські комісії усунули ся від голосованя
над бюджетом міністерства судівництва.

Отсі дві події кидають яскраве світло
на внутрішні відносини укр.-руського клубу.
Стають они певним доказом, що крайні
живла намагають ся там правити самовла-
дно: всюди перевести свою волю. Можна
би оправдати таке змаганє, колиб по-
валєнє кабінету принести могло рускому
народови ті успіхи, яких послы рускі не
могли осігнути протягом двох літ, а на
які розкривали рускому народови такі ро-
жеві вигляди. Одначе ціла політика моло-
деческого сторонництва, натхнена головою
Крамаржом, котрого найвишим бажанєм
було повалєванє кабінетів, стає певним до-
казом, до якого сумного дійшла она ви-
сліду. Рускому народови не вийшла з по-
валєваня міністерств найменша користь, а
історія рускої політики не записала ні од-
ного успіху, який би з того вийшов для
народу. Отже й в тім случаю було би по-

Сільвіо Пелліко.

Із днів мого тюремного життя.

(Le mie prigioni).

З італійської мови переклав

Володимир Держирюка.

(Дальше).

Шілер засумував ся і мені здавало ся, що
він думав: колиб я був настоятелем, то я не
розтягав би так широко мові скрупулянтности;
сего вимагає потреба і се не є зовсім забезпе-
кою для монархі.

Коли я лишив ся сам, стало моє серце, в
якім від давна не ворухило ся жадне релігійне
чутство, м'яке і я молив ся. В сій молитві про-
сив я Бога о ласку для Шілера й додав: о, Бо-
же, дай, щоби я й у пвних доглянув добрі при-
кмети й прихилив ся до них; приймаю всі тю-
ремні муки, та позволь мені любити, освободи
мене від муки, щоб я не міг ненавидіти ближ-
нього.

О півночі почув я на коритарі численні
кроки. Ключі забрязкотіли й двері отворили ся.
Се капраль з двома дозорцями, прийшли зроби-
ти оглядини.

— Де мій старий Шілер? — спитав я з
тугою. — Він може задержав ся на коритарі?

— Я тут, я тут! — одвітив.

— І прийшов до могого тапчана, взяв за
живчик, похилив ся надімною, мов батько над
хорим сином.

— Тепер здаєть ся мені, що забтра четвер!
— сказав він. — Щойно четвер.

— Що ви хочете тим сказати?

— Що лікар звичайно приходить в понеді-
лок, середу і п'ятницю і що він забтра не
прийде.

— Не журіть ся тим.

— Що? Я не маю тим журити ся? В ці-
лім місті про нічо більше не говорять ся, як
тільки про приїзд панів: лікар не може сего не
знати. Щож, до чорта, не може він виімково
потрудити ся й прийти раз частійше?

— Хто знає, чи він не прийде забтра, хоч
є четвер?

Старий не сказав більше, але так кріпко
здавив мене за руку, неначе хотів її роздусити.
Хоч мене заболіло, я тішив ся. Се була радість,
що й відчуває залюблений, коли йому підчас
танцю його мила наступить на ногу: від болю
закричав би він голосно, а місто того сьмієть
ся й почувває себе щасливим.

LXI.

Рано в четвер напали мене страшні поти:
в ночі почув я себе слабим, мої члени були
мов побиті від спаня на голих дошках. Сліду-
вали оглядини. Наставника не було при тім: він
прийшов трохи пізнійше, бо йому не було догі-
дно приходити рано.

Я сказав до Шілера: — Чи бачите, який я
мокрый від поту; та тіло моє вже остуджуєть ся;
треба скоро змінити сорочку.

— Не можна! — закликав він глухим го-
лосом.

Очима і руками дав він мені однак знак.

Коли капраль й сторожі вийшли, дав він мені
це раз знак, як замикав двері.

Небавом прийшов знов й привіс мені свою
сорочку, що була два рази довша від мене.

— Для вас, — сказав він, — є вона трохи
за довга, та я иншої тут не маю.

— Дякую вам, мій приятелю, там я привіз
з собою цілий куфер біля суди, надію ся, що
мені не заборонять уживати своїх сорочок. Будь-
те так добрі: відіть до наставника й попросіть.

— Се не дозволенє, мій пане, щоби ми вам
давали ваше біле. Що суботи дістанете сорочку
тутешню, як і прочі арештанты.

— Чесний старче, — сказав я, — бачите,
в якім я стані; імовірно відси не вийду живий:
не віддячу ся вам ніколи.

— Стыдайте ся, пане! — крикнув він. —
Стыдайте ся! Говорите про вдячність до сего,
хто не може вам добре зробити; що тайно му-
сить давати сорочку хорому, щоб він осушив зі-
пріле тіло.

І коли затагнув на мене довгу сорочку,
вийшов Шілер і замкнув з лоскотом двері, не-
наче гнівний.

Дві години опісля привіс він мені кусник
чорного хліба.

— Се має вистати на два дні, — сказав.

Опісля почав ходити, бурмотячи, гет й
назад.

— Що вам? — спитав я. — Чи ви на
мене лихі? Яж прийняв від вас сорочку, яку ви
мені ласкаво принесли.

— Я гнівний на лікаря, що повинен був
нині прийти, хоч се четвер!

— Терпеливости! — сказав я.

Я говорив „терпеливости!“ — а не був в

валюванс бар. Бінерта лише загребуванс жару головно для социалістів і молодочехів рускими руками і тому не давуемо ся, що п. Василько і его товариші, яко реальні політики, не дали ся приневолити до сеї ролі. Тактика крайного крила втрутила з руского клубу найспосібнішого політ. провідника, а подія з д-ром Одесницьким освѣчує відносини в клубі доволі ясно, що там нема місця для поважних і розважних та роботящих політиків. Булоб ліпше, щоби як раз сі радикальні живла, що все викликували на вічах недовіре до клубу і ухвали виступленя з него, були пішли за тим покликком.

Політичний огляд.

Австро-Угорщина.

Черновецка „Буковина“ містить дві телеграми посла Спинула і офіціальний комунікат новозаложеного буковинсько-руского клубу. Телеграма п. Спинула подає голий факт.

Офіціальний комунікат буковинсько-руского клубу звучить: „В останних часах заострили ся існуючі вже від початку заложеня руского клубу непорозуміння що до дальшої парламентарної тактики між одною групою галицких членів руского клубу і буковинськими рускими послами до тої міри, що дальше спідлане, без шкоди для інтересів буковинського руского населеня являє ся просто неможливе. У виду того буковинські послы: Лукашевич, Пігуляк, Семака, Спинул і Василько зголосили свій виступ з клубу і заснували окремиий буковинсько-руский клуб, вибираючи головою п. Василька, его заступником п. Пігуляка, а секретарем п. Семаку. Посол Одесницький зложив свій мандат у бюджетовій комісії тому, що в рускім клубі піднесли ся голоси проти него за неприсутність при голосованю над етатом міністерства судівництва. Зараз по виступленю буковинських руских послів з сільного клубу зложив і пос. Гоманчук своє головодство“.

Намісник др. Божинський прибув до Відня в неділю в ціли порозуміння з лудовцями.

Як запевняє N. fr. Presse, можна уважати певним, що лудовці з кола не будуть голосувати проти правительственной предлоги, однак тяжко буде відвести їх від опущеня салі підчас голосованя.

силі положити ся на дошках, бо не було чого під голову покласти; кожда кісточка мене боліла.

О 11-ій годині прийсє мені один засуджений в товаристві Шілера обід. З двох зеліних тарілок в одній було трохи темнавої юшки а в другій мучна страва так пересолена, що самий запах був осоружний.

Я хотів одну ложку юшки проковтнути; та се не було можливе.

Шілер порадив мені знов: наберіть відваги, старайте ся привикнути до сих страв, бо станесь з вами так, як з иншими, що не їли нічого крім хліба і опісля умерли з браку сил.

В п'ятницю рано прийшов дійсно лікар, Баяр. Він побачив мене в горячці, казав мені дати сінник і казав мене перенести із сеї підземної тюрми на висший поверх. Сего однак не сповнено, бо не було місця. А коли про се повідомлено графа Мітровского, що був намісником Моравії і Шлеска, дав він дозвіл, щоб на случай погіршеня мові хороба, заряджене лікаря вповнено.

До нової кімнати входило трохи сьвітла; а коли я видрапав ся до рѣштки вузкого віконця, побачив я долину, часть міста Берна, передмісте з численними городцями, кладовище, невеличке озеро й лісом вкриті горбки, що ділило нас від славних австерліцких полонин.

Сей вид подобав ся мені. Ах, як я був би радував ся, колиб я се щастє міг діляти з Марончелі-м!

(Дальше буде).

Вчера відбували ся в парламенті через цілий день наради послів в справі нинішного голосованя над внесенем Шустершіча. Німецкі послы дораджували Славянам, щоби голосували за внесенем Гломбінського, коли їм ходить о конкретні успіхи, а не о принятє внесеня Шустершіча з огляду на особисті ціли декотрих провідирів.

Die Zeit звіщає, що Італійці відкинули предлогу славянського союзу, щоби за ціну італійського факультету вийшли з салі при нинішнім голосованю.

Італійці не згодили ся на се, позаяк сторонництва більшости учинили їм вже перед тим таку саму предлогу.

Про становище опозиції нема ще доси нічого певного. Вислід нарад держать в тайні. Виясненє положеня слідє на нинішнім рапшнім засіданю клубових провідирів. В рускім клубі мало виринути питанє про приступленє до славянського союзу. Консервативніша часть клубу має бути противна сему.

Slavische Korresp. подає, що вчера відбула ся нарада представників всіх відтвіий сторонництв славянського союзу в польским колом в справі заяви, яка висказує кабінетови votum недовіря з задержанем змісту резолюції Шустершіча, Вуковича і тов. Вкінци стверджує зближенє кола до славянського союзу.

„Sonn und Montagsztg.“ твердить, що надії опозиції, що повалять кабінет, безвиглядні. Теперішний кабінет є виконним орґаном парламентарних відтвіий а опозиція не є в стані утворити правительства, яке маєло би услівя удержати ся при кермі.

Як зачувати, задумує правительство само взяти в свої руки санацію нафтового промислу, супроти розбитя переговорів правительства з рафінеріями і банками, і внесе в парламенті домаганє кредиту 5—6 мільонів корон на будову збірників.

В понеділок приступила промислова комісія, вибрана сталою прибічною радою праці, до нарад над начерком, виготовленим міністерством торговлі в справі заборони нічної праці женцим в промислових підприємствах. Шеф сондці Матал звівств, що начерк постановляє, що в промислових підприємствах, де занятих більше як 10 робочих сил, не вільно жінкам і дівчатам працювати нічною порою се є в годинах між 8. вечером а 5. рано і що їх нічний випочинок має тревати що найменше 11 годин слідуючих безпосередно по собі. Дальше заключає начерк деякі вимкові постанови, відповідаючі засадам бернського договору. По розправі над сям начерком прийато его з малими змінами. Референтом на повні обради вибрано радника двору Філіповича.

Моравска сакція чешкої народної ради відбула вчера засіданє, на яким ухвалила резолюцію, в якій виступає дуже рішучо проти фінансових начерків правительства, позаяк они як з річевих так з основних причин не можливі до прийнятя. Народна рада прилучає ся до пропаятного письма моравского краевого виділу що до сакції краєвих фінансів і протестує прота обрженя самостійного рішеня що до укладаня краєвих бюджетів.

Краєві збори сторонництва независимців скликані в справі самостійного угорского банку прийняли слідуючу резолюцію: Збори стоять рішучо при основаню самостійного банку, покладають сильне довіре в послах сторонництва независимців і мають надію, що они будуть працювати з незломною витривалостю і напругою всіх сил до здійсненя першої степені господарської независимости.

Вкінци висказано признанє Кошутови і там мужам які в сій справі розбуджують чувство сили в народі.

Заграниця.

На дневнім порядку стоїть тепер в Туреччині кретенське питанє. Веї инші справи відсутнево на дальший плян. В царгородских міродатних кругах говорять навіть про можливість оружної интервенції. Правительственный орґан „Іттігад“ заявляє ся за іменованем власного гувєрнера на Крети, зате противить ся покликаню чужого князя, хочби навіть з якоїсь неутральной держави. Широко розправляють про те, що

після відкликания міжнародних залог з Крети, відіде там турецка фльота, що вже готові до відїзду три перевозові кораблі та що коло 6-лясоми відбуває ся демонстративне концентрованє війск. Чи справді Туреччина зважать ся на щось подібного, не знати, бо така акція з єї сторони причинила ся до великого розливу крови. З грецких кругів звертають знов увагу на те, що висадженє турецкого війска на бережах Крети моглоб довести Туреччину до спору з опікунчими державами.

Мімо урядових заперечень надходять з Адани грізні вісти про нові випадки різні. Затє в Альбанії мабуть спокійніше, бо генералови Джавідові-баші поручено ограничити ся лише до найконецвійших підпринять. Також питанє будови східної залізничї буде, здає ся, ядоволяючо полагодженє. Одначе очи всіх турецких горожан звернені на кретенську справу.

Просимо відговити переглату.

Новинки.

— Календар. В середу: руско-кат.: Терапонта сщм.; римо-кат.: Феліціяна. — В четвер: руско-кат.: Никити преп.; римо-кат.: Боже Тіло.

— Концерт Менціньского у Львові виповнив вчера салю „Фільгармонії“ майже виключно рускою публикою. Артиста витано сердечними оплесками і засипано цвѣтами. А співав він побіч композицій Лисенка, Волошина і Людкевича цілий ряд шведских пісень та арию з опери Леонкавалля „Вајассо“ в польській мові. На загальне домаганє додав він також оден уступ з опери „Оттелло“ (по шведски). Співав артист як солowej та чарував душі зібраних, які за пісню відплачували ся грімкими оплесками, та безконецними окликами „bis“, після яких співак додавав що раз то нові пісні. „Львівський Боян“ відспівав з великим артизмом при акомпанїменті оркестри Гріга „Оліф Тривгазон“ і Бруха „Гарна Еллен“ а солістки п-а Парахоняківна, Гетерова, Озаркевичівна і солісти Берест, Козак, Чайківський і Геців висказали своїм співом, що є справдішною окрасою симпатичного співацкого товариства. Діріґента п. Волошина обсипано рівнож цвѣтами в подяку за его щирю, невтомиму працю, з якою звязаний високий артистичний ровень, на яким станув „Львівський Боян“. Хор „Бандуриста“ відспівав Людкевича „Вічний революціонер“. Голоси були перетомлені, бо молоді співаки день перед тим давали концерт в Дрогобичи, а такі екскурзії на провінцію для хору не все здорові. Оркестра під проводом п. Кононаска відіграла Іріга „Suite Per Gynt“. Концерт робив величче вражівє, а численність публики дала новий доказ, що ми ростемо і двигаємо ся на силах. Після концерту зібрала ся публика в „Народній Гостинниці“, якої комнати не могли її змістити. Явив ся тут також п. Менціньский, якого зібрані привитали оплесками.

— Філія „Просьвіти“ в Комарні скликала на день 1. с. м. загальні збори. По отвореню зборів о. пос. Онішкевичом вибрано предсідником нарад о. Косоноцкого з Подолець. З дневного порядку звіт з діяльності виділу зложив секретар о. Володимир Петрик. В звіті зазначено, що філія має: 248 членів, з котрих 30 приступило в останнім році; 40 читалень (в 1908 р. заложено 3: в Костільниках, Вистовичах і Мостах); 28 крамниць, 12 домів читальняних, дім філіяльний вартости 10.000 К; переведено 22 люстраций читалень та крамниць. Філія удержувала селянську бурсу, де в р. шк. 1907/8 було приміщених 17 хлопців; неприяті до школи бурсаки учили ся приватно, і 4 з них здало вступний іспит до гімназії, 7 до 5-ої класи, а 3 до 4-ої. Утримувала шкільку овочеву, в котрій мала 1.650 шп. Спонукала 10 громад до заложеня пожарних „Соколів“. Величаво обходила ювілей „Просьвіти“ дня 8. грудня 1908. По сім звіті промовляв посол Цеглинський на тему „Просьвіта є житєм душі“; зібрані нагородили бесідника грімкими оплесками. Учитель господарства зі Львова п. Кузик пояснював задачу читалень і філій на економічнім полі. На зборах ухвалено ряд важних внесень, як: заложити центральну молочарню в Купновичах; заложити бібліотеку для повіту, приватну школу в Комарні; впровадити платного люстратора, котрий би навчав читальняних крамарів вести книги та дешо з куцетва, закладав каси Райфайзена, молочарні, „Соколи“, організував хори. Відтак відбули ся вибори нового виділу, до якого вийшли: о. пос. Онішкевич, о. Косоноцкий, др. Печерский, о. Петрик, Олекса Пеленьский, Гринько Тершаковець і Дмитро

Ольховий. — Вкінці по промові д-ра Барана збори ухвалили отсю резолюцію в справі Холмщини: «Визнаючи засаду, що міжнародні відносини в державі, замешкалій більшим числом національностей, мають бути уложені після принципів повної національно-територіальної автономії, і уважаючи намірене прилучення Холмщини до українських земель за незначний крок, ведучий до здійснення сеї засади, протестує віче проти ширеної в польській пресі думки, будьто би Холмщина була польською землею, заявляє, що Холмщина з огляду на історичні і сучасні відносини є землею українською і рішучо протестує проти підношення яких небудь прав історичної Польщі до українських земель».

— **Др. Маріян Глушкович** шле «опроверженіє». В Редакції газети «Руслан» в Львові. В описанні перебування галичан в Росії (№ 109 оть 17/30 мая 1909) вкрались многія неточности. Не желая упоминать о многих других, заявляю, что я ни в Кронштадтѣ ни вообщѣ в Росіи ни о русскихъ ни об австрійскихъ офицерахъ и арміи не говорилъ, — что и прошу, на основаніи § 19. зак. о печ. объявить въ ближайшемъ № газети «Руслан». — **Др. Маріян Глушковичъ**, судья в Бродяхъ.

Ми мистимо се «опроверженіє», а яку оно має вартість, про се свідчить допись з Петербурга, поміщена в «Галичанин-і» (ч. 103) п. з. «Русские галичане и буковинцы в Петроградѣ, де між иншим читаємо, що в Кронштадтѣ: «между прочимъ проиънесены были также то асты д-ромъ М. О. Глушковичемъ за русскую армію... Господа! «Врѣте да мѣру знайте!».

— **Телеграф без дроту.** Правительство задумує завести в Австрій телеграф без дроту. Між станціями сего телеграфу буде також Львів.

— **Одноразове урядованє.** За дозволом міністерства залізниць заведено в дирекції залізниць у Львові одноразове денне урядованє від 8. год. рано до 2. год. по пол.

— **Хмаролом.** В Чернівцях упав дня 6. с. м. такий зливний дощ, що залізнична станція, яка лежить в долшній часті міста, станула під водою. Вода замулила цілий шлях, так що рух поїздів між перед і зачерновецькою станцією, Жучкою і Фольксгартеном, здержано на два дни. Подорожних і їх клунки перевозять між тими станціями підводами.

— **Грунвальдский дарунок.** Tow. Szk. Lud. зааранжувало між польською суспільністю складку одного мільона корон на оборону польських окраїн через закладанє польських шкіл народних. Сю складку названо — з нагоди роковин побіди Славянства над Німцями під Грунвальдом — «грунвальдским дарунок». Зложеві гроші мали би піти на оборону західних окраїн Польщі, однак певно не обійде ся без того, аби львиної часті не обернено на приватні польські школи у східній Галичині. Як доносять польські часописи, субскрибовано вже 312,148 К на дар грунвальдский.

— **Здержанє румунських прогульковців.** Дня 2. с. м. прибула до Іцкан прогулька учасників румунського конгресу Liga Curturale. Прогульковці наміряли поїхати до Сучави і звидіти там історичні пам'ятки. Австрійські власти здержали однак прогульковців на границі і заборонили їм вступу до Австрії. Причиною сего було, що провідником прогульки був проф. Йорга, явний ворог Австрії, провідник націоналістичних румунських студентів, який в румуньскім парламенті остро виступав проти Австрії і організував в Румунії бойкот австрійських товарів.

— **Підроблені п'ятикоронівки.** Сами днями вступив до одного skleпу в Чернівцях якийсь чоловік і хотів при закуплі товару пусити підроблену п'ятикоронівку. А коли его піймано і показало ся, що п'ятикоронівка підроблена, тоді він заявив, що она не належить до него, але до его товариша, який отсе на него чекає перед skleпом. Але товариш его не в тім битий, він покмітив сейчас, о що ходять і дав драла. Поліції вдалось его вислідити, а він подав як властителя п'ятикоронівки якогось третого свого товариша. Іх всіх трох арештовано, бо підозрівано їх, що она є фальшивішками п'ятикоронівок. Загалом в посліднім часі появилось більше число підроблених п'ятикоронівок, тому треба дуже уважати на гроші, а головно на п'ятикоронівки.

— **Панамский канал.** Минули вже роки, від коли Зедьнені Держави взяли ся до будови панамского каналу. До роботи взято ся дуже енергічно, так що в 1915. р. канал буде отворення. Кошти его перекопання і будови будуть вносити 400 мільонів корон. Если би его було перекопано рівно з плесом моря, то кошти були би новійші. А так канал починаючи ся в Мексиканьскім заліві підноситься в кількох місцях і досягає висоти 85 етп понад плесо моря, а потім спадає аж до плеса Тихого океану. Довгота каналу вносить 50 миль, а ширина є така, що будуть могли розминуть ся два найбільші военні кораблі. Знатокі обчислюють, що річно буде перепливали тим каналом до 15.000 пароходів. Через сей канал оживе торговля на західних побережях полудневої Америки, а военна фльота Зедин. Держав буде могла кождої хвилі

вединити ся чи то на Тихім чи на Атлантийскім океані.

— **Про морских розбишак** доносять з Солуня. Пірати напали коло острова Самотраке на два вітрильні грецькі кораблі і ограбили їх. Капітанів і моряків поубивали.

— **Тасмна смерть.** В справі убийства чи самоубийства адв. д-ра Володимира Левицкого в Кракові доносять часописи сензаційні вѣсти. Одні з часописий пишуть, що Янина Боровска признала ся до застрілення д-ра Левицкого, а другі сему перечать. Однак богато обставий промовляє за єї злочином. Конципіент д-ра Лев-о, др. Домбровский, оповідає, шв Боровска ждала раз ціле пополудне на д-ра Левицкого. О 6. год. вечером Домбровский заявив Боровській, що замикає канцелярию, а тоді Бор-а просила его, шоби замкнув єї в канцелярії, бо она має важне діло до д-ра Левицкого. Др. Домбровский вдоволяючи єї просьбі остав з нею і ждав на д-ра Лев. до 11. год. в ночи. Др. Левицкий вернувши домів здригнув ся, побачивши Боровску, і просив свого конципіента, аби не відходив, а сам узброїв ся в револьвер. Др. Левицкий нераз говорив йому конципіентови, що Боровска є его лихою звяздою. — Вчера в полудне судово-поліційна комісія знова оглядала місце злочину. Ствержено, що папери Лев-о були в найбільшій порядку. На столі стояла лампа. Видко, що Боровска якимсь чином дістала ся до мешканя Лев-о, заки він прийшов і сховала ся за котарою, а коли Лев-ий засипляв, стрілила до него з бровнінга понад оком. Ранений зірвав ся з ліжка і упав на середині кімнати. Боровска вложила під его голову подушку і накрила ковдрою, і потім приступила до вишукання і паленя деяких паперів. о які їй розходило ся. Папери сї були сховані в скритій вергаймівській касі. Комісія не могла найти ключа від тої скритки. Якого змісту були сї папери, не знати. Однак не мали они бути любовними листами. Були се якісь листи політичного змісту, що мали компромітувати Боровску, яко тайну агентку російської поліції. Комісія найшла в печи спопелілі папери і вислала їх до Відня до відчитаня. Вчера переведено секцію тіла Левицкого. Справджено, що Лев-ий згинув від одной кулі, яка застрягла в мозку. Чи стріл був з близька чи з далека, себто, чи Лев-ий сам застрілив ся, чи хтось другий стрілив до него, сего не знати.

— **Арештованє американского президента.** Онові президент Зедин. Держав Тафт і его військовий адютант, капітан Бут, переїздили самоїздом через парк рільничого департаменту у Вашингтоні. В тім парку є дуже гарні і рідкі цвіти. Президент задержав самоїзд і поручив адютантові нарвати цвітів на китицю. На се надійшов сторож і проголосив обох арештованими. Дперва по довших коровадах, коли сторожови доказано, що арештував найвисшого урядника краю, він увільнив обох арештованих.

— **Торг бородами.** «Цариц. Жизнь» оповідає таку історію: Дивний порядок заведено останніми часами серед деяких робітників на лісних заводах при стації Бенетавій. Не маючи за що випити, робітники несли шинкарям в заставу та просто на продаж «зайву» одєжу, чоботи, чай, цукор, сало та ин. Тепер же бородаті робочі переважно по 30 років і старші, мініють за півфляшки горівки свої довгі бороди, які они голять і стрижуть по умові з шинкарем. Часом бороди голять за готівку на продаж, по 15 коп. штука і по 20 коп., як що голять разом в вусам. Через сю «новиву» богато робітників ходять тепер, як Американці, поголивши бороду й вуса.

— **Воздушна фльота.** З Нового Йорку доносять, що военний департамент виробив пляни, після яких має утворити ся величезна воздушна фльота з військових балюнів. Над побережями Атлантийского океана має бути вибудованих 40 балюнових стацій.

— **Найстарша на світі супружа угода.** В знайденим в лютім 1906 р. в Єгипті папірусі, який тепер переходує в берлінським музею, відчитано недавно тому слідуючу найстаршу на світі супружу угоду, списану в чисто еллипській (грецькій) мові: «В семім році королівского володіня Александра, сына Александра, в 14. році сатрапіи Птолемея (311—310 пд. Хр.) в місяци діос. Супружа угода Гераклеїдеса і Деметрія. Гераклеїдес бере собі за жінку Деметрию з Кос, рідну доньку єї батька Левтінеса з Кос і матери Фільотис, яко вільний вільну, котра рівнож приносить з собою одїж і окраси вартости 1000 драхм». Дальше слідують постанови що до вибору осідку, о котрім мають рішити муж разом з тестем. Опісля слідують постанови що до можливого прелюбодійства, о котрім має рішати мировий суд вибраний обома сторонами. Прелюбодійство має в кождім случаю потягнути за собою розвід, а коли би виноватий був Гераклеїдес, то має обовязувати отсе постановою: Коли би Гераклеїдеса зловлено на такім вчинку а Деметрия могла то доказати перед замовленим судом з трох мужів, то Гераклеїдес має їй звернути внесенє віно в сумі 1000 драхм а до того ще заплатити 1000 драхм в александрийській срібній валюті. На

конець слідують ще постанови що до виконаня сеї угоди а відтак підписи шістьох свідків.

Оповідки.

— **В Станиславові** відбудуть ся в четвер дня 10. червня загальні збори товариства «Інститут Непорочного Зачатя Преч. Д. Марії» о 3. год. по полудни в палаті єпископській при ул. Липовій. Тогож дня рано о 16. годині відбудуть ся загальні збори філії станиславівского товариства св. Ап. Павла в канцелярії єписк. Консисторії. Збори попередить відчит: «Католицизм а культура».

— **3 Тов-а «Учительска Громада».** З огляду на те, що анкета вибрана на останнім вїзді українців не покінчила своїх праць, заповіджений на 10-ого червня другий зїзд українців відкликє ся і відкладає ся на пізнійше, а власне на тоді, коли згадана анкета приготує свій реферат. — За Віділ Товариства «Учительска Громада». *Л. Сальо*, заст. голови. *І. Раковський*, секретар.

— **Селянську бурсу в Городку** коло Львова основує тамопна філія «Просьвіти». А що філія не має на то ніяких фондів, то звертає ся з просьбою до всіх Русинів, особливож до тих, що походять з городецкого повіта, о жертвованє хоч би найменших датків на згадану ціль. Бурса та призначена на удержанє учеників, які би записали ся до гімназії, котра м-є бути отворена в Городку зі шкільним роком 1909/10. Датки просить ся присилати на книжочку ч. 36 тов-а «Руский Народний Дім» в Городку.

— **Зміна статута тов-а «Просьвіта».** Головний віділ тов-а «Просьвіта» скликав на підставі ухвали останних загальних зборів товариства анкету, котра має виробити проєкт зміни статута товариства. Анкета ся відбула дня 30. мая с. р. перше пленарне засіданє і по основній дискусії вибрала з п'ятьох членів субкомітет, котрий як найскорше має прийти перед анкету з готовим проєктом. З огляду що справа зміни статута є дуже важна, пожаданим є, шоби як найбільше число членів товариства забрало в сій справі голос. Головний віділ товариства просить проте усі віділи філіяльні, читальні, ак також широкій загал членів, шоби найдалше до 1. липця с. р. надіслали до головного віділу свої проєкти, в якім напрямі бажають змін в новім статуті, шоби через основну реформу розширити і поглибити діяльність товариства. — *Від головного віділу тов-а «Просьвіта».*

— **Прогулька наколесників львівского «Сокола»** в четвер дня 10. с. м до Миколаєва-Дроговижа; відїзд о год. 5. рано. — В суботу і неділю 12. і 13. с. м. буде дводнева прогулька до Сасова (фабрика паперу), на Плисняк (історичне «Замчище» і найстарший монастир ОО. Василян), до Підгорець і Олеська (замки Собіского). Відїзд в суботу о 12. в полудне. Докладну програму на цілий сезон подасть ся пізнійше. Між иншим на початок серпня зазначена прогулька до Будапешту, в котрій можуть взяти участь і нельвівські наколесники, тому звизаєсь всі дружини сокільські до зорганізованя відділів наколесників. Всяких інформацій уділюємо радо. — *Клим Гутковский*, отаман наколесників.

— **Телефон Львів-Чернівці.** Дня 10. червця с. р. віддає ся до прилюдного ужитку межмістоу телефонічну лінію Львів-Чернівці ч. 3829. До тої лінії присилєно крім Львова центральні телефонічні стації в Станиславові і Коломиї, а через те й телефонічні сїти в сих обох містах допустять ся від згаданого дня також до межмістових розмов.

— **3 залізниць.** В «Газеті Львівській» оголошує ц. к. Дирекція залізниць держ. у Львові ліцитацію офертону на роботи будівляні для проєктваного розширеня стації Посада Хіривска і заосмотрєня єї в воду. Оферти належить вносити найдалше до 22. червця 1909 до 12. год. в полудне. Загальні і спеціальні услівя будови, кошториси і пляни можна переглянути в ц. к. Дирекції залізниць держ. у Львові відділ для конєрсації і будови П. поверх. Там можна також одержати формулярі на оферти і приписи що до їх вношеня.

Посмертні оповістки.

— **Володимир Ясеницкий**, син о. Кирила Ясеницкого, пароха з Балигорода, студент академії штук красних у Кракові, упокоїв ся дня 4. с. м. В. в. п.!

Наука, штука і література.

— **Підручник гри на бандурі.** У Львові вийшов «Підручник гри на бандурі» Гната Хоткевича, частина I. В сїм підручнику автор подає відомости, які потрібно знати кождому, шоби купити добру бандуру. Далі в підручнику розповідає ся про саму гру на бандурі, розказано, як треба

тримати бандуру, як ставити руку та пальці, який характер має кожний рух і навіть кожний палець. Потім йдуть загально-музичні відомості: нотна система, музичні знаки, ритміка і т. ін., а при кінці ріжні строї бандури. В передмові автор каже: „Наші люди багато грають на інструментах впрод, так би сказати, антимузикальних, і колиб они всі свої свиставки, пищавки і т. ін. замінили нашим старокозацьким інструментом, то певно на тім тільки зискали“. В другій частині „Підручника гри на бандурі“ має намір д. Хоткевич подати вправи, а в третій ріжні пісні.

Кость Курило.

Письма з Америки.

(Дальше).

Charleston-Thurmond W. V-a 5. 3. 909.

Гарні ті гори Allegheny! що кільканайцять хвиль то инший краєвид. Тут високі титани скал, там прегарні пороги водопадів, тут із гори на гору кинений міст, а по ньому мчить ся поїзд, то знова свобідно зі свистом, як стріла, летить скрізь гору довгим тунелем. А тунелі, що кільканайцять хвиль, один, здає ся, довпий від другого. Сьвітить сонічко з полудня, а серденько в грудях аж потапає, всьміхає ся квітя екзотичне своїми головками віжними біленькими попід дівичі дерева-великани.

Гей ти весілля хвилино, яку давню думу несеш мені, думу тужну, як ті наші співи чабана на сопівці. Рідний мій краю, чому тебе мені тут нічо не в світлі заступити. Не чую тут твоїх смутних скарг, а однак жаль мені, що з тобою терпіти не можу!... Краю мій ріднісенський!...

А ізза рубця гір кєрвавить ся сонічна лампа і починаєть ся палити пів пеба. Чим дальше їде поїзд, тим більші гори, а ліси чорніші, густіші. А по під гори, попід ліси, чялімбові і кипарисові бори стогне річенька та вертить скалу, що розляглась її по пути, може золота кусень виміє на завтра, а бідний прийде, та благословити буде добру річеньку.

Сонце вже зайшло, відай у лісній темряві сховалось до рава. Відчиняю вікно в соурє. Вже цілком потемніло. На небосклоні зиркають зьвізди до срібряного місяця над лісом...

Милостивий мій Боже, що еси у горі, понад ті зьвізди, понад той місяць сила Твоя... Який Ти чудний у ділах Твоїх... ціла вселенна церквою Тобі, а зьвізди, як сьвічки на вітарі голосять любов Твою. Прости Каїнам для любви Авля і-помилуй нас!...

Та дух мій молить ся нині довго предовго і усяку ненависть викидає із серця для братньої любви уєїх народів... Нехай під низькими стріхами не буде вже більше плачу і проклонів, нехай буде мир... Божий мир! Година котить ся за годиною у чорній ночі, як ті мої думи за думами...

(Дальше буде).

Телеграми

з дня 8. червця.

Відень. На нинішнім засіданю палати послі зібрани ся дуже численно. По відчитаню впливів приступлено до дальшої дискусії над наглим внесєнем п. Шуштершча. Генеральними бесідниками вибрано: Глобінського „проти“, Адлера „за“.

Правителство є певне, що буде мати за собою 248 до 250 голосів в налаті.

Відень. В укр.-рускім клубі станула на дневнім порядку справа приступлення до Славянсько-го Союзу.

Відень. Vaterland доносить, що палата послів була би розвязана в серпни або вересни, если би не ухвалила бюджету або бюджетової провізорії.

Царгород. „Saboh“ перечить правдоподібність поголосок, немов би серед залогі на Босфорі і Дарданелях проявляв ся реакційний рух. — Шефа стрільців у льдїці Марша Тагіра і генерала Тагіра, обох родом Альбанців, засудив во-

єнний суд на деградацію і шість місяців в'язниці. Засуд вже затверджено.

Царгород. „Ieni Gazetta“ доносить що Магмуд Шефкет баша повідомив єкуменського і вірменського патріярха, що Вірмени можуть вступати до війська як добровольці, доки закон військової служби не одобрить.

Др. Богдан Барвіньский:

Зїзд галицького князя Данила з угорским королем Белею IV. в Прешбурзі 1250 р. Історично-критична аналіза. Львів 1901. 16^о ст. 18. — Ціна 10 сот.

Прешбурський зїзд в справі спадщини по Бабенбергах. (Причинок до історії великого австрійського безкоролівя). Львів 1903. 8^о ст. 27. — Ціна 30 с.

Жигимонт Кейстутович, великий князь Литовско-руський. Історична монографія. Жовква 1905. 8^о ст. XIV+170. — Ціна 2 К.

Zygmunt Kiejstutowicz, książę starodubski. Львів 1906. 8^о ст. 28. — Ціна 50 с.

Bogurodzicza dzewiczka a історичні висновки д-ра Щурата. (В інтересі історичної правди). Львів 1906. мала 8^о ст. 41. — Ціна 20 с.

Історичні причинки. Розвідки, замітки і матеріяли до історії України-Руси. І. Жовква 1908. мал. 8^о ст. 170. — Ціна 2 К.

Історичний розвиток імени українсько-руського народу. Львів, мал. 8^о ст. 41. Ціна 40 с.

Дістати можна в книгарні Наук. Тов. ім. Шевченка у Львові, Ринок 10.

Образи Шевченка, Хмельницького, Котляревського, Лисенка від 6—200 К. Фігурки з гіпсу а 80 с і 1-20 К. Краватки, гєрдани, сорочки, фартушки, шапки сокільські і козацькі, альбоми, черфуми, спинки, брошки і шпильки з гербом, тутки і паперці ріжного рода поручають. — Склади „Сокільського Базару“ у Львові і Стрию.

Colosseum

в пасажи Германів

при ул. Соняшній у Львові.

Нова сензаційна програма

від 1. до 15. червця 1909.

Щоденно о 8. год. вечер представлєнє. В неділі і сьвята 2 представлєня о 4. год. по пол. і о 8. год. вечером. Що пятницї High-Life представлєнє. Білети вчаснійше можна набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 5.

Зелізнача станція
МУШИНА-КРИНИЦЯ.

Зі Львова 11 год. їзди
З Кракова 6 год. їзди

Крижиця

ц. к. купелеве заведєнє
в Таличїхї.

Почта (3 рази денно)
і телеграфічний уряд
та телефони в місци.
А П Т И К А.

В Карпатах, 600 м. понад рівень моря. Від залізничної станції година битої їзди. На станції вигідні повози. Лічничі засоби: Купелі: „Головний здрий“ і „Солотвинка“ Карла Йосифа з дуже сильною алькалічною вапняною та магнезійно-содовою-зелістною водою.

Мінеральні купелі дуже обильні в угольний свобідний квас, огрівані методом Шварца (в 1908 р. видано 83.920). Лічничі поручєня: на безкровність, нервовє ослаблєнє, блідницю, задавнєний нежить міхура, недуги серця і кровопровідних посудин і т. д. Дуже успішні боровинові купелі у всіх жіночих недугах, при ревматизмі, у витікових сиравах, опухнєнях утробя і т. д. (в 1908 р. видано 23.157); скарбовє гідропатичнє заведєнє під управою спеціалїста д-ра Еберса (в 1908 р. видано 18.634). Газові купелі з чистого угольного квасу. Річні, парові, електричні, совітчі купелі і масаж. Підсонє скріплячє, підальсейскє. Тереновє і радіогєновє ліченє. Мінеральні води місцеві і всякі заграничні. Кефір, жєнтиця, Стєрїлізованє молоко. Лікар заведєня др. Кофф з Кракова, постійно цілий сезон. Крім того 16 лікарів, свобідно практикуючих. Мєшканя, звиш 1.700 покоїв, уладжєних з повним комфортом, в ціні від 1 20 К в гору. Купелєвий дїм, позичальня книжок. Ресторан. Приватні пансіони, готелі, цукорні. Католицкий костєл, — церква. Постійна купелєва музика (директор Адам Вроньский). Постійний театр, концерти, відчити, балі. Великий четинний парк, до 100 моргів простору. Водопроводи жєрєльної солодкої води, сироваджуваної з гір. Фреквєнция в 1908 р. звиш 8.650 осіб.

Сезон від 15. мая до 10. жовтня.

В липни і серпни не дає ся бідним віяких полєкш; в маю і червни ціня купелі в скарбових домах дешєвїшє о 15%, а у вересни о 25%. Розсилка криничких мінеральних від з цьвїтя до падоляста. Склади у всіх більших містах в краю і за границєю. Кураційна такса від 6 до 20 корон. Близїші пояснєня подає на жаданє та розсилєє брошурї і проспекти **Ц. К. КУПЕЛЄВИЙ ЗАРЯД В КРИНИЦІ.** 50 (3—5)

РУСИНИ! Жадайте у всіх графіках, торговлях і крамницях лише туток і паперців з першої галицько-руської фабрики Евгєна Білінського в Збаражї.

З доходу сеї фабрики їде 35% на будову церкви в Сеняві, 10% на школи і бурси тов. педагогічного, а 5% на сироти і вдови по сьвячениках.

Держім ся покликю:

Свій до свого!

Фільварок п'ятнацятьморговий, 2 кільометри від Львова, при янівськїм гостинци, продаєть Др. Розєнбавм, Львів, Коперника 30. (52 (3—3))

Розклад залізничних поїздів важний від 1. мая 1909.

До Львова приходять з	важний від 1. мая 1909.				
	рано	перед пол.	по пол.	вечер	в ночі
Кракова	5:50	8:55	1:30	5:45	9:50
Кракова	7:25	9:50	—	8:40	2:30
Тарнога	—	—	1:10	—	—
Підволочиск	7:20	12:00	2:15	5:40	10:30
Черновець	8:05	—	2:05	5:58	9:30
Черновець	—	—	—	6:40	12:20
Станиславова	5:45	—	—	—	—
Коломї	—	10:20	—	—	—
Стрия	7:29	11:45	4:25	—	11:00
Пустомит	7:29	11:45	4:25	10:15*	11:00
Самбора	8:00	9:57	2:00	—	9:00
Любїня	8:00	9:57	2:00	9:00	11:45*
Рави рускої	7:10	12:40	4:50	—	—
Янова	8:05	1:15	5:00	9:25	10:10†
Брухович	7:10	10:05A	1:48B	4:50	8:20
Брухович	8:15	12:40	3:27B	5:30†	9:35B
Зимної води	5:50	7:25	1:10	5:45	9:50
На Підзамче:					
З Підволочиск	7:01	11:40	2:00	5:15	10:12
„ Бродів	7:01	—	2:00	5:15	10:12
„ Курович	—	—	11:19	—	9:39
„ Винник	8:07	—	11:19	3:25	9:39
Зі Львова відходять до					
Кракова	3:50	8:25	2:45	7:00	11:15
Кракова	—	8:40	6:12	7:35	12:45
Гяшева	—	—	3:30	—	—
Підволочиск	6:20	10:40	2:16	8:00	11:10
Черновець	6:10	9:35	—	—	10:38
Черновець	—	9:10	2:23	—	2:50
Станиславова	—	—	2:50	—	—
Коломї	—	—	—	6:00	—
Стрия	7:30	—	1:45	6:55	11:25
Пустомит	7:30	10:35*	1:45	6:55	11:25
Самбора	6:00	9:05	—	3:40	10:45
Любїня	6:00	9:05	2:15*	8:40	10:45
Рави рускої	6:14	11:05	—	—	11:35‡
Янова	8:20	10:10	1:37†	3:40	6:30
Брухович	7:21	11:05	2:30B	5:50†	8:44B
Брухович	6:14	9:00A	12:41B	3:45	7:10
Зимної води	3:50	8:40	3:30	7:35	11:15
З Підзамча:					
До Підволочиск	6:35	11:00	2:31	8:29	11:32
„ Бродів	6:35	11:00	2:31	8:29	—
„ Курович	—	7:13	—	2:52	—
„ Винник	5:44	7:13	1:30	2:52	—

ЗАМІТКА: Поспїшні поїзди печатані товстим друком. — *) Лише в неділі і сьвята від 1/2 до 3/4. А) Лише в неділі і сьвята від 1/2 до 3/4. — Б) Лише в неділі і сьвята від 1/6 до 3/4. — В) В неділі і сьвята а від 1/6 до 3/4 щодєнь. — Г) Щодєнно від 1/7 до 3/4. — З) Лише в неділі.

